

Saneringsarbetet fortsätter

● En ansökan om tillstånd för nya saneringsarbeten i Åsbro har lämnats in till Mark- och miljödomstolen. Efter omfattande åtgärder är avsikten nu att åtgärda förorenade bottensediment i Tisaren och Estaboån. Målet är att kunna inleda arbetet under andra halvåret 2020.

Projektet med att sanera resterna efter drygt 100 år av impregneringsverksamhet i Åsbro har pågått sedan 2014. I omgångar har de områden som använts för impregneringsverksamheten klarats av och många tusen ton jord med höga halter av hälso- och miljöskadliga ämnen, som kreosot och tungmetaller, har transporterats bort.

Efter vidare undersökningar har Sveriges geologiska undersökning (SGU), som ansvarar för saneringsarbetena, ansökt om att få gå vidare. Samråd hölls i januari 2018 och en tillståndsansökan är nu inlämnad.

– Vi ser mycket fram emot att vi under 2020 förhoppningsvis kan få ett tillstånd så att vi kan gå vidare och åtgärda också de föroreningar som finns i Estaboån och Tisaren. Vi har jobbat länge med förberedelserna för detta. Åtgärderna beräknas kosta i storleksordningen 60 miljoner kronor och finansieras av SGUs anslag för att sanera områden där staten har varit verksamhetsutövare, säger projektchef Helena Andersson, SGU.

Fokus ligger på förorenade bottensediment i anslutning till de tidigare impregneringsindustriernas utsläppspunkter: den så kallade Invallningen i Tisaren där Åsbro gamla impregneringsanläggning låg, och området vid Åsasjöns utlopp i Estaboån där Åsbro nya impregneringsanläggning låg. Estaboån från Åsasjöns utlopp och 250 meter nedströms ska muddras, liksom ett område i Tisaren rakt utanför Invallningen.

Vid invallningen kommer också jordmassor på land att schaktas och transporteras bort.

Här kommer insatserna att sättas in i det steg av saneringsarbetet som SGU nu ansökt om tillstånd för. Områdesmarkeringarna är ungefärliga

Varför är saneringen viktig?

Föroreningsnivåerna i bottensedimenten är i de aktuella områdena så höga att det föreligger risker för människors hälsa och för miljön. Främst rör det sig om polycykliska aromatiska kolväten (PAH), och arsenik.

När föroreningarna ligger på botten är risken att gifterna sprids liten, men framförallt vid lågvatten kommer vind och vågor åt sedimenten, rör upp dem och gör att spridningen av gifter ökar. De prognoser som gjorts för framtida klimatförändringar visar att det finns en ökad risk för att det på sikt kommer att bli längre perioder med lågvatten i Tisaren. Därför är det viktigt att sanera de förgiftade bottensedimenten i god tid.

Hur går arbetet till?

Mindre områden med förorenade jordmassor på land schaktas med grävmaskin.

Bottensedimenten kommer att sug-

muddras och muddermassorna transporteras till en nyskapad upplagsyta på området där impregneringen bedrevs fram till 2012. Där får de torka i så kallade geotuber. De torkade muddermassorna transporteras sedan bort till avfallsanläggning.

Upplagsytan har en helt tät botten vilket gör att inget vatten från muddermassorna kan läcka ner i jorden, och allt vatten som rinner ur geotuberna samlas upp och renas innan det återförs till Tisaren.

Hur påverkas Åsbro under arbetet?

För de närboende kommer saneringsarbetet främst att märkas genom visst buller från muddring och transporter, och trafiken ökar under kortare perioder. Avvattningen av muddermassorna kan innebära viss olägenhet i form av lukt. Metoden att avvattna massorna i geotuber innebär dock att luktspridningen minskar.

Ny strandlinje vid Tisaren

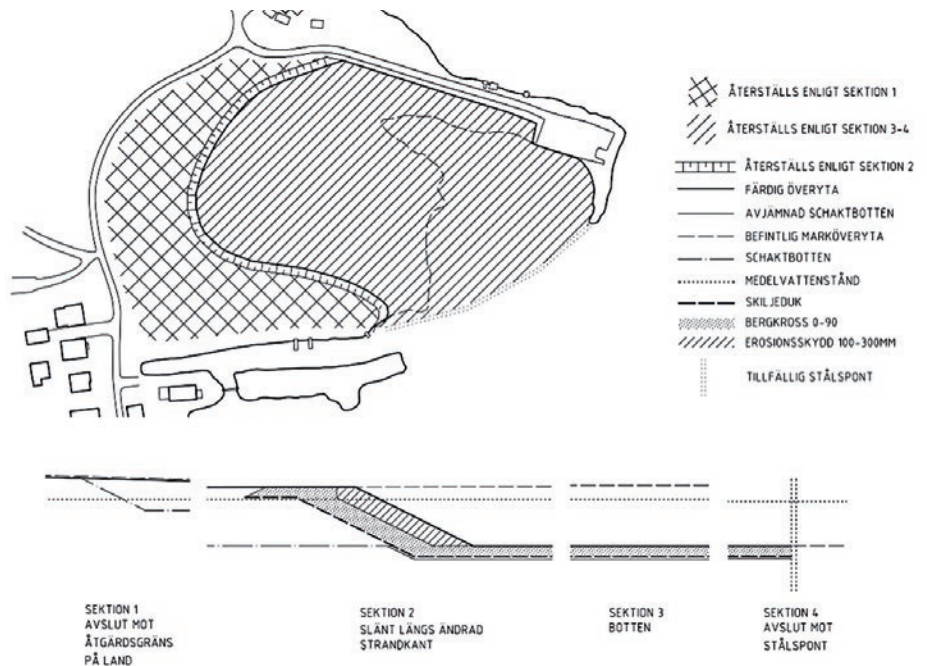
● De förorenade bottensedimenten ska saneras och skydd mot framtida erosion anläggas.

Men den mest påtagliga förändringen efter arbetena blir att Tisaren får en nygammal strandlinje intill piren.

Även om de planerade saneringsåtgärderna i Estaboån och Tisaren är förhållandevis små i jämförelse med tidigare arbeten på gamla respektive nya impregneringsområdet så är det totalt cirka 35 000 kubikmeter slam och jord som ska tas upp och transporteras bort i det projekt som SGU nu vill genomföra. Schakt- och muddringsdjupen varierar mellan 0,5 och 3 meter vilket innebär att arbetet kommer att synas tydligt.

Efter att åtgärderna avslutats ska området därför återställas men det blir inte ett återställande till hur strandlinjen såg ut innan saneringen, utan till hur den såg ut innan impregneringsverksamheten etablerades och fyllde ut delar av området innanför piren. Den nya strandlinjen ska vara erosionsskyddad så att vågor och vindar inte drar med sig jord ut i Tisaren.

– Under hela projektet kommer områdena där vi sanerar att avgränsas genom olika åtgärder, framförallt genom stålspontar

Så här är det tänkt att strandlinjen vid Invallningen ska se ut efter de planerade saneringsinsatserna. Hela området återgår därmed till hur det såg ut innan impregneringsverksamheten startade. Om projektet godkänns av Mark- och miljödomstolen och arbetet går som planerat kan den nygamla strandlinjen stå klar redan under 2021.

och geotextil. Det görs för att förhindra att uppgjorda bottensediment och even-

tuellt oljeflimmer sprids till Tisaren, säger projektledaren Johan Nordbäck.

Efter sugmuddringen kommer en erosionsskyddande täckning att ske på delar av de sanerade bottenarna, både i Estaboån och i Tisaren. I Tisaren handlar det om området innanför piren vid Invallningen. Erosionsskyddet innebär att en geotextil läggs ut på botten och därefter täcks med ett lager bergkross.

Sugmuddring

TIDSPLAN 2019-2020

Vintern 2019/2020: Förhoppningsvis dom i Mark- och miljödomstolen som ger klartecken för start.

Andra halvåret 2020: Saneringsstart, muddring och grävning.

2021: Återställning av strandlinjen klar.

2021–2022: Avvattning av muddringsmassor i geotuber.

KONTAKTPERSONER

Helena Andersson
Projektchef, Sveriges
geologiska undersökning
018 - 17 90 60
helena.andersson@sgu.se

Johan Nordbäck
Projektledare, Structor
070 - 191 68 20
johan.nordback@structor.se